

مقالات برگزیده سومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران، بهار ۱۳۹۷

با همکاری:

کرسی یونسکو در سلامت اجتماعی و توسعه‌ی دانشگاه تهران، انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، انجمن انسان‌شناسی ایران، انجمن جمعیت‌شناسی ایران، مؤسسه‌ی علمی آموزشی مبتکران، مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور، دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی، مرکز تحقیقات مدیریت رفاه اجتماعی دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی، شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید، دانشکده‌ی علوم اجتماعی دانشگاه تهران، پردیس البرز دانش‌آه تهران، مؤسسه‌ی مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، مرکز تحقیقات کنترل دخانیات جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران، مؤسسه‌ی رحمان، شهرداری تهران، شورای اجتماعی شهر تهران، وزارت کشور، سازمان امور اجتماعی کشور، مؤسسه‌ی پژوهش توسعه‌ی اجتماعی آفرینش، مؤسسه‌ی مطالعات دین و اقتصاد

جلد سوم:

آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان

۱۵۱

انجمن جامعه‌شناسی ایران

مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران

سرشناسه: همایش ملی آسیب‌های اجتماعی در ایران (سومین: ۱۳۹۷: تهران)
عنوان و نام پدیدآور: آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان / برگزار کنندگان انجمن جامعه‌شناسی ایران
و مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران، با همکاری کرسی یونسکو در سلامت اجتماعی ... [و دیگران].
مشخصات نشر: تهران: نشر آگاه، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۲۷۲ ص:، جدول، نمودار: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۶-۴۲۱-۷

فروست: مقالات برگزیده‌ی سومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران، بهار ۱۳۹۷: جلد سوم.
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: با همکاری کرسی یونسکو در سلامت اجتماعی و توسعه‌ی دانشگاه تهران، انجمن ایرانی مطالعات
فرهنگی و ارتباطات، انجمن انسان‌شناسی ایران، انجمن جمعیت‌شناسی ایران، مؤسسه‌ی علمی آموزشی مبتکران،
مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور ...

موضوع: انحراف اجتماعی - ایران - کنگره‌ها (Deviant Behavior - Iran - Congresses)

موضوع: مسائل اجتماعی - ایران - کنگره‌ها (Social Problems - Iran - Congresses)

موضوع: کودکان - ایران - وضع اجتماعی - کنگره‌ها (Children - Iran - Social Conditions - Congresses)

موضوع: نوجوانان - ایران - وضع اجتماعی - کنگره‌ها (Teenagers - Iran - Social Conditions - Congresses)

موضوع: جوانان - ایران - وضع اجتماعی - کنگره‌ها (Young Adults - Iran - Social Conditions - Congresses)

شناسه‌ی افزوده: موسوی، میرطاهر، ۱۳۴۰-

شناسه‌ی افزوده: انجمن جامعه‌شناسی ایران

شناسه‌ی افزوده: دانشگاه تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات زنان

شناسه‌ی افزوده: کرسی آموزش سلامت

شناسه‌ی افزوده: UNESCO Chair in Health Education

رده‌بندی کنگره: HMA۱۱

رده‌بندی دیوید: ۳۰۲/۵۴۲۰۹۵۵

شماره‌ی ثبت‌نام: ۵۸۴۱۵۲۱

مقالات برگزیده‌ی سومین همایش ملی

آسیب‌های اجتماعی ایران، بهار ۱۳۹۷

جلد سوم: آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان

چاپ یکم: پاییز ۱۳۹۸، آماده‌سازی و نظارت بر چاپ: دفتر نشر آگاه

ویرایش صوری: نشرین اسدی‌جعفری: ناظر چاپ: هومن موسوی

طراح جلد: محمودرضا لطیفی

چاپ و صحافی: فرهنگ‌بان

شمارگان: ۳۳۰ نسخه

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

انتشارات آگاه

خیابان انقلاب، بین اردیبهشت و ۱۲ فروردین، شماره‌ی ۱۳۴۰. تهران ۱۳۱۴۶

تلفن: ۶۶۴۶۷۳۲۳، ۶۶۴۶۰۹۳۲

فروش اینترنتی: www.agahbookshop.com

قیمت: ۴۰,۰۰۰ تومان

فهرست

- ۹ مقدمه
- فصل یکم: بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر تمایل دختران به فرار از خانه: مناسبات ۶ و ۱۷ تهران
- ۱۷ ملیح بیانی و ابوالقاسم راستی بخشایش
- فصل دوم: آسیب‌شناسی سبک زندگی جوانان؛ پژوهشی در سلامت و آسیب‌زایی سبک زندگی جوانان کرمانشاهی از منظر نظام ارزشی جمال‌الله پور محمدعزیز احمدی
- ۴۱ سعید سمی و مرتضی سعیدیان
- فصل سوم: تحلیل جامعه‌شناختی شکاف بین‌نسلی در تهران دانشجوی دانشگاه تهران با مادران‌شان در ساختن نظام ارزشی
- ۶۵ منیره عباسی و پروین علی‌پور
- فصل چهارم: بررسی رابطه‌ی خودکنترلی و رفتارهای پرخطر جوانان؛ مطالعه‌ی شهر شیراز مهدی معتمدی
- ۱۰۳
- فصل پنجم: احساس تعلق محله‌ای و گرایش به کج‌روی اجتماعی بین جوانان کلان‌شهر تهران محمدباقر تاج‌الدین، سید یعقوب موسوی و حمیده طایفه‌باقر
- ۱۲۹
- فصل ششم: بررسی رابطه‌ی معنای زندگی و تاب‌آوری در سالمندان مقیم آسایشگاه‌های شهر رشت
- ۱۵۵ معصومه کوچکی‌نیا و شادی دهقان‌زاده

- فصل هفتم: بررسی جامعه‌شناختی پدیده‌ی کودک‌آزاری در منطقه‌ی
شهریار حسین عباسی‌اقدم
- ۱۶۹ رضا علی محسنی و طهمورث شیرازی
- فصل هشتم: رفتارهای پرخطر، سرمایه فرهنگی: بررسی رابطه‌ی ابعاد
سرمایه فرهنگی بر نگرش دانش‌آموزان به رفتارهای
پرخطر؛ مطالعه‌ی دانش‌آموزان دوره‌ی دوم متوسطه‌ی
بخش میان‌ولایت تایباد در سال تحصیلی ۹۶-۹۷
- ۱۹۳ مهدی کرمانی و حسین دهقان
- فصل نهم: آشناسازی فرهنگ لذت در میان جوانان ایرانی
محدثه امیری‌مقدم
- ۲۱۱
- فصل دهم: بررسی رابطه‌ی کنترل اجتماعی با گرایش و نگرش به
ازدواج با جنس مخالف؛ مطالعه‌ی
دانشجویان رشته شهید باهنر کرمان
- ۲۳۱ فاطمه یاری‌نسب و فاطمه ابراهیمی
- فصل یازدهم: بررسی رابطه‌ی باطن اجتماعی با کج‌روی در
دانش‌آموزان سیدمجید حسینی و سجاد کریمی
- ۲۵۳

مقدمه

جامعه بستر زمینه‌ای برای شکل‌گیری تغییرات و تحولات اجتماعی است و نوع مواجهه و سامان‌بخشیدن به آن نشان‌دهنده‌ی میزان کارایی آن جامعه و نهادهای آن است. تغییرات اجتماعی (به بیان جزء جدایی‌ناپذیر جامعه) لزوماً نشانه‌ی پیشرفت یا پسرفت در حیات اجتماعی شهروندان نیست، بلکه اثربخشی مفید یا عدم اثربخشی نشانگان اصلی نظم، مسالمت‌آمیزی، پیشرفت و توسعه خواهد بود. از طرفی، الگوی عمل و نظام هنجاری پذیرفته شده‌ی افراد و گروه‌های اجتماعی ارتباطی گسست‌ناپذیر با راست‌کارکردها و کژکارکردها دارد و اهمیت و نقش سیاست‌گذاری اجتماعی را، اعم از حاکمیتی و غیره، نمایان می‌کند.

تجارب تاریخی و اجتماعی نشان می‌دهد ریشه‌ی تغییرات اجتماعی و الگوهای کنش جمعی برگرفته از نظام ارزشی مقبول برجای‌مانده از جوشش هنجاری در بطن و متن جامعه و در قالب عرصه‌ی عمومی بسط و درونی‌سازی و تدریجی با «تجربه‌ی زیست‌گنجی جمعی» شکل گرفته باشد، امید به اندک‌ای از این الگوها بیش‌تر می‌شود و می‌توان امید داشت که کژکارکردها و ناهنجاری‌های اجتماعی کاهش یابد.

بی‌توجهی به قاعده‌ی پیش‌گفته و اشتیاق و شتاب عرصه‌های حاکمیتی در به‌انقیاد کشیدن و بلعیدن عرصه‌ی عمومی و هنجارهای تجربه‌شده‌ی آن هندسه‌ی ناموزونی را شکل می‌دهد که حاصلی جز تغییرات اجتماعی عمودی، دستوری و بخشنامه‌ای ندارد و اغلب نیز نگاه‌های خاص‌گرایانه غلبه می‌یابد و نظام

ارزشی و هنجاری مقبول جامعه را به حاشیه می‌راند. دقیقاً در همین اوضاع است که عرصه‌ی عمومی با عرصه‌ی سیاسی بلعیده می‌شود و روند بیگانگی‌ها، زوال همبستگی و سرمایه اجتماعی، کاهش نظم و واگرایی‌ها شکل می‌گیرد و گونه‌های متنوعی از مسائل و آسیب‌ها جامعه و شهروندان را به ناکامی، هنجارشکنی، ناهم‌بستگی و انسجام کم‌رنگ اجتماعی سوق می‌دهد.

پرواضح است که اگر ناکارآمدی در حوزه‌ی اجتماعی در پیوند دائم و دو سویه با ناکارآمدی سیاسی و مدیریتی باشد و انواع نابرابری‌های طولی و عرضی در یک رابطه‌ی «هم‌افزایانه» تشدید شود، آسیب‌ها را در عرصه و سرزمین و اجتماعات و گروه‌های اجتماعی و افراد تولید و تکثیر می‌کند.

سرانجام حاضر جامعه‌ی ایران حاکی از آن است که آسیب‌های اجتماعی طی سه دهه‌ی گذشته فراوانی بیش‌تری داشته و افراد و گروه‌های بیش‌تری را به کام خویش کشانده است؛ سنخ و گونه‌ی آسیب‌ها و عناوین آن بسط و گسترش قابل توجهی داشته است؛ سرعت شکل‌گیری و پیدایش و تغییر شکل آسیب‌ها و تبدیل آن‌ها به گونه‌های جدید و حالت‌های تلفیقی به صورت قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته است؛ آسیب‌های اجتماعی وضعیتی «چندلایه» به خود گرفته است که طبعاً برنامه‌ریزی برای کاهش آن مستلزم عزم و ویژه‌ی ملی و اجرای روش‌ها و برنامه‌ریزی‌های دقیق و علمی، قابل اجرا و سازگار با وضع جامعه است؛ و اقدامات انجام‌شده وعالیه‌های اخیر در قالب «برنامه‌ی تقسیم کار ملی» تأثیرات ملموسی نداشته و سرآهنگ آسیب‌ها فراتر از اقدامات در حال اجراست.

برخلاف نظراتی که گاه تحت عنوان «فروپاشی اجتماعی» شرح می‌شود، وضعیت این گونه نیست و جامعه‌ی ایران به صورت توأم و هم‌زمان از پتانسیل‌ها و منابع ارزشمند و فرصت‌هایی برخوردار است که می‌تواند مورد توجه قرار گیرد، ولی در عین حال گسترش آسیب‌ها تبدیل به یک مسئله‌ی مهم اجتماعی شده است و نیاز به یک سیاست‌گذاری اجتماعی جامع، واقع‌بینانه و فارغ از رویکرد سیاسی و خاص‌گرایانه دارد.

بی‌مناسبت نخواهد بود اگر اشاره شود که در دو سال اخیر مسائل و آسیب‌های

اجتماعی در سطح متصدیان مدیریتی کشور در کانون توجه بوده است. این موضوع را می‌توان در برگزاری جلسات متعدد و تدوین سندی با عنوان «تقسیم کار ملی» دید که مبنای اقدامات مربوطه قرار گرفته است. با این همه و با مغتنم شمردن عزم و اراده‌ی حاصل در مجموعه‌ی مدیریتی کشور، به اختصار دو نکته قابل یادآوری است: یکم، در تدوین دستورالعمل «تقسیم کار ملی» مشورت کافی با اصحاب اندیشه و دانشگاهیان و فعالان مؤثر اجتماعی و نهادهای فعال در عرصه‌ی عمومی صورت نگرفته است، لذا کاستی‌ها و یک‌جانبه‌نگری‌هایی در این سند و به تبع آن، ضعف‌ها و کمبودها به جنبه‌های سطحی و نمادین، از جمله نواقص جدی آن، دیده می‌شود. دوم، مستندات و نحوه‌ی اولویت‌دادن و دسته‌بندی‌های ارائه‌شده در این سند مشخص نیست. ضمن قابل تأمل بودن بعضی از عناوین آسیب‌های منتخب و نحوه‌ی مدیریت ساماندهی آن‌ها، این که امکان اجرایی شدن سند فراهم آید جای بحث و تأمل جدی دارد.

امیدواریم با مباحث پیش‌بینی‌شده در قالب همایش بهار ۱۳۹۷ و کتاب‌های مربوط به «مقالات برگزیده‌ی همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران» فرصتی فراهم شود تا بتوان به بررسی دقیق‌تری از بی‌طرفانه‌ای پرداخت و کمکی شایسته به اصلاح و تقویت این سند کرد.

برای تحقق وضعیت اجتماعی مناسب به آن دست اقدامات مؤثر، شناخت، رصد، ارزیابی و سپس ارائه‌ی توصیه‌ها و تجویزهای مناسب با جامعه‌ی ایران نیاز است که نهادهای مدنی، علمی و دانشگاهی، رسانه‌ی، وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی خویش به آن می‌پردازند. لذا طی رده‌های اخیر با ابتکار انجمن جامعه‌شناسی ایران در دو نوبت همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۱ برگزار شد که در آن، ضمن تبادل نظر پژوهشگران و اساتید و دانشجویان و فعالان اجتماعی، نتایج حاصل در چهارده جلد در قالب مجموعه مقالات منتشر و در اختیار متصدیان و علاقه‌مندان قرار گرفت.

مطابق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته مقدمات سومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران در قالب همکاری مشترک انجمن جامعه‌شناسی ایران و مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران از پاییز ۱۳۹۶ آغاز و با یاری

۱۲ آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان

خداوند متعال در واپسین روزهای بهار سال ۱۳۹۷ برگزار شد. محورهای علمی برگزاری سومین همایش شامل موارد زیر بود:

— دستاوردهای مفهومی - نظری و رویکرد تاریخی - تحلیلی به آسیب‌های اجتماعی؛

— وضعیت موجود آسیب‌های اجتماعی؛

— سبب‌شناسی آسیب‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن؛

— روند تغییرات و تحولات آسیب‌های اجتماعی در دهه‌های اخیر و آینده‌نگری آن؛

— ارزیابی سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ها و ساختار مدیریت آسیب‌های اجتماعی؛

— راهکارهای پیشگیری، مداخله، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی؛

— شناسایی بسترها، فرصت‌های موجود و امکان‌سنجی در کاهش آسیب‌ها؛
— تحولات جهان و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن.

هم‌چنین موضوعات پیشنهادی به رای‌ارائه‌ی مقالات پژوهشگران ارجمند در یازده عنوان کلی اعلام شده است:

۱. آسیب‌های خانواده (همسرآزاری، خشونت خانگی، طلاق، باهم‌باشی)؛
۲. آسیب‌های جامعه‌ی زنان (خشونت علیه زنان، زنا، زناشودن فقر، تن‌فروشی)؛
۳. آسیب‌های شهری و سکونت‌گاهی (آسیب‌های ناشی از حاشیه‌نشینی، مسکن نابهنجار، تکدی‌گری)؛
۴. آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان، سالمندان (کودک‌نار و خیابان، کودک‌آزاری، دختران فراری، ازدواج کودکان و نوجوانان، «مندآزاری»؛
۵. آسیب‌های حوزه‌ی سلامت اجتماعی و روانی (بحران هویت، آنومی، خودکشی، خودآزاری)؛
۶. بزهکاری، جرم و جنایت (وندالیسم، قتل، سرقت، قاچاق انسان، قاچاق اعضای بدن)؛
۷. اعتیاد و قاچاق مواد مخدر (اعتیاد و قاچاق مواد مخدر سنتی و صنعتی، پیامدهای اعتیاد)؛

۸. آسیب‌های نوپدید (اعتیاد اینترنتی، آسیب‌های فضای مجازی)؛
۹. آسیب‌های اقتصادی (قاچاق کالا، فساد اداری و جرائم مالی و اقتصادی، پول‌شویی)؛
۱۰. رفتارهای جنسی نابهنجار (انحرافات جنسی، رفتارهای پرخطر جنسی)؛
۱۱. فراتحلیل آسیب‌های اجتماعی در هر یک از موضوعات ده‌گانه‌ی فوق.

با فرجام‌رسیدن روند دریافت چکیده‌ی مقالات، جمعاً ۵۵۰ چکیده دریافت و پس از انجام مراحل داوری علمی تعداد ۳۹۰ چکیده انتخاب و در قالب کتاب *مجموعه‌ی چکیده‌ی مقالات* تقدیم اندیشمندان، پژوهشگران، سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران کشور شد. از جمله ویژگی‌ها و نقاط قوت این چکیده حضور فعال و مؤثر پژوهشگران جوان از سراسر کشور به‌عنوان نویسنده و هم‌جنس و چکیده‌های متعدد با جهت‌گیری مسائل و آسیب‌های مربوط به استان و شهرستان‌های مختلف کشور، همراه با توصیه‌ها و راهکارهای بومی است.

همایش سوم روزهای سی‌ام و سی‌و یکم خردادماه در تالار ابن‌خلدون دانشکده‌ی علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار شد. هم‌زمانی برگزاری همایش با درگذشت استاد فقید، مرحوم دکتر محمدامین قاضی‌زاده (رئیس سابق انجمن جامعه‌شناسی ایران) موجباتی فراهم آورد تا بخشی از مراسم به تجلیل و نکوداشت خدمات ارزشمند این عزیز دانشمند اختصاص یابد.

در دو روز برگزاری همایش علاوه بر نشست‌های عمومی و ارائه‌ی سخنرانی‌ها و مقالات که با حضور اساتید برجسته و پژوهشگران گری صورت گرفت، ده نشست تخصصی با عناوینی که در پی می‌آید تشکیل شد که به ارائه‌ی مطالب و دستاوردهای مفیدی از طرف شرکت‌کنندگان انجامید:

۱. نشست تخصصی «مسائل و آسیب‌های اجتماعی زنان»؛
۲. نشست تخصصی «نقد و ارزیابی سیاست‌گذاری در حوزه‌ی آسیب‌های اجتماعی»؛
۳. نشست تخصصی «سلامت روانی و اجتماعی»؛

۴. نشست تخصصی «مسائل و آسیب‌های اقتصادی»؛

۵. نشست تخصصی «آسیب‌های حوزه‌ی خانواده»؛

۶. نشست تخصصی «آسیب‌ها و مسائل جمعیتی»؛

۷. نشست تخصصی «مسائل و آسیب‌های شهری با تأکید بر شهرهای جدید»؛

۸. نشست تخصصی «تجارب سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه‌ی آسیب‌های

اجتماعی»؛

۹. نشست تخصصی «ارزیابی انتقادی کارکرد "نظریه پژوهش اجتماعی" در

حل مسائل و آسیب‌های اجتماعی»؛

۱۰. نشست تخصصی «رسانه‌ها، فضای مجازی و آسیب‌های اجتماعی».

خوشبختانه با اقدام متفاوت نسبت به همایش‌های قبلی، موفق شدیم مشروح مطالب ارائه شده در ده نشست و مراسم افتتاحیه و سخنرانی‌های روز اول و دوم را در یک مجلد فصلی منتشر کنیم که در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

در ادامه‌ی فعالیت دبیرخانه همایش با همت و همکاری پژوهشگران محترم، در مجموع ۲۰۸ مقاله دریافت و با انجام داوری‌های علمی طی دو مرحله تعداد ۷۹ عنوان مقاله برای چاپ در نشست مجلد کتاب آماده شد که با عناوین زیر تقدیم اساتید، دانشجویان، پژوهشگران، دست‌اندرکاران، برنامه‌ریزان و مدیران می‌شود:

جلد یکم: آسیب‌های زنان و خانواده

جلد دوم: آسیب‌های شهری و سکونت‌گاهی

جلد سوم: آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان

جلد چهارم: آسیب‌های نوپدید خانواده، بزهکاری، جرم و جنایت

جلد پنجم: اعتیاد

جلد ششم: آسیب‌های فضای مجازی

جلد هفتم: آسیب‌های اقتصادی

جلد هشتم: مسائل و مشکلات اجتماعی

در آخر لازم می‌دانم از حمایت و همکاری ارزشمند انجمن جامعه‌شناسی ایران و ریاست انجمن، جناب دکتر حسین سراج‌زاده؛ ریاست مرکز مطالعات زنان دانشگاه تهران، سرکار خانم دکتر ملیحه شیانی؛ سرکار خانم دکتر معصومه معارف‌وند، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی و قائم‌مقام دبیر علمی؛ سرکار خانم دکتر پروین علی‌پور، دبیر اجرایی همایش و هم‌چنین همکاران محترم دبیرخانه و دانشجویان عزیزی که فعالیت اجرایی داشته‌اند، همکاران محترم مرکز مطالعات زنان و انجمن جامعه‌شناسی سپاسگزاری کنم.

همنایی و حمایت‌های کمیته‌ی محترم علمی، کمیته‌ی داوران و اساتید ارجمند موجب قدر دانی فراوان است. همکاری مؤثر ریاست محترم دانشکده‌ی علوم اجتماعی، جناب دکتر سیدمهدی اعتمادی‌فر، و حامیان مالی و اجرایی همایش نیز جای شکر و قدردانی بسیار دارد.

هم‌چنین لازم است تذکر به‌ی برگزارکنندگان همایش و اینجانب را تقدیم جناب حسین حسینی‌خانی، دبیر، دعوت و اخلاق‌مند نشر آگاه و همکاری ارزشمند ایشان نمایم که در حمایت و راهی و همدلی سنگ تمام گذاشتند، هم‌چنین خانم نسرین اسدی‌جعفری که شایستگی کار ویرایش صوری مقالات را بر عهده گرفتند.

امید است که مجموعه‌ی حاضر و برگزاری این همایش بتواند گامی مؤثر در کاهش مسائل و آسیب‌های اجتماعی کشور عزیزمان ایران باشد.

گر هیچ نشانه نیست اندر وادی

بسیار امیدهاست در نومیدی

ای دل! مبر امید که در روضه‌ی جان

خرما دهی، از نیز درخت بیدی

مولوی

میرطاهر موسوی

دبیر علمی سومین همایش ملی
آسیب‌های اجتماعی ایران